Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 21. decembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Letecká doprava – Nariadenie (ES) č. 261/2004 – Spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov – Článok 2 písm. l) – Článok 5 ods. 1 – Zmena času odletu letu – Odlet odložený o takmer tri hodiny – Oznámenie cestujúcim deväť dní pred odletom – Pojmy ‚zrušenie' a ‚meškanie'"

Vo veci C-395/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf, Nemecko) z 3. augusta 2020 a doručený Súdnemu dvoru 19. augusta 2020, ktorý súvisí s konaním:

EP,

GM

proti

Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş.,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora L. Bay Larsen, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia J.-C. Bonichot a M. Safjan (spravodajca),

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– EP a GM, v zastúpení: F. Puschkarski, Rechtsanwältin,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, M. Hellmann a U. Kühne, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: R. Pethke a K. Simonsson, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. septembra 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 písm. l), článku 5 ods. 1 a článku 8 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi EP a GM, dvomi cestujúcimi v leteckej doprave (ďalej len „dotknutí cestujúci“), a spoločnosťou Corendon Airlines Turistik Hava Taşımacılık A.Ş. (ďalej len „Corendon Airlines“) vo veci odmietnutia tejto poslednej uvedenej spoločnosti vyplatiť dotknutým cestujúcim náhradu z dôvodu presunutia ich pôvodne plánovaného odletu na neskoršiu hodinu.

Právny rámec

3 Článok 2 nariadenia č. 261/2004, nazvaný „Definície“, stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

…

l) ‚zrušenie‘ znamená neuskutočnenie letu, ktorý bol predtým plánovaný, a na ktorý bolo aspoň jedno miesto rezervované.“

4 Článok 5 tohto nariadenia, nazvaný „Zrušenie“, v odseku 1 stanovuje:

„V prípade zrušenia letu príslušným cestujúcim:

a) prevádzkujúci letecký dopravca ponúkne pomoc v súlade s článkom 8;

b) prevádzkujúci letecký dopravca ponúkne pomoc v súlade s článkom 9 ods. 1 písm. a) a článkom 9 ods. 2, ako aj v prípade presmerovania, keď podľa reálneho odhadu čas odletu pre nový let je aspoň deň po odlete plánovanom pre zrušený let, pomoc špecifikovanú v článku 9 ods. 1 písm. b) a v článku 9 ods. 1 písm. c); a

c) príslušní cestujúci majú právo na náhradu od prevádzkujúceho leteckého dopravcu v súlade s článkom 7, pokiaľ:
   i) neboli informovaní o zrušení letu aspoň dva týždne pred plánovaným časom odletu; alebo
   ii) neboli informovaní o zrušení v časovom úseku od dvoch týždňov do siedmich dní pred plánovaným časom odletu a nebolo im ponúknuté presmerovanie, ktoré im umožní odletieť maximálne dve hodiny pred plánovaným časom odletu a dosiahnuť konečné cieľové miesto maximálne štyri hodiny po plánovanom čase príletu.

iii) neboli informovaní o zrušení do siedmich dní pred plánovaným časom odletu a nebolo im ponúknuté presmerovanie, ktoré im umožní odletieť maximálne hodinu pred plánovaným časom odletu a dosiahnuť konečné cieľové miesto maximálne dve hodiny po plánovanom čase príletu.“

5 Článok 6 uvedeného nariadenia s názvom „Meškanie“ uvádza:

„1. Keď prevádzkujúci letecký dopravca odôvodnene očakáva, že let bude mať meškanie voči plánovanému času odletu:

a) dve hodiny alebo viac v prípade letov do vzdialenosti 1 500 km alebo menej; alebo

b) tri hodiny alebo viac v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1 500 km a všetkých ostatných letov od 1 500 km do 3 500 km; alebo

c) štyri hodiny alebo viac v prípade letov, ktoré nespadajú pod písmená a) alebo b),

prevádzkujúci letecký dopravca cestujúcim ponúkne:

i) pomoc bližšie určenú v článku 9 ods. 1 písm. a) a článku 9 ods. 2; a

ii) keď sa odôvodnene očakáva, že čas odletu bude aspoň deň po pôvodne oznámenom čase odletu, pomoc podľa článku 9 ods. 1 písm. b) a článku 9 ods. 1 písm. c); a

iii) keď je meškanie aspoň päť hodín, pomoc podľa článku 8 ods. 1 písm. a).

2. V každom prípade sa pomoc ponúka v časových limitoch ustanovených vyššie v súvislosti s každou kategóriu vzdialenosti.“

6 Článok 7 tohto nariadenia, nazvaný „Právo na náhradu“, stanovuje:

„1. Keď sa uvádza odkaz na tento článok, cestujúci dostanú náhradu v nasledovnej výške:

…

b) 400 [eur] v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1 500 km a všetkých ostatných letov od 1 500 km do 3 500 km;

…“

7 V článku 8 nariadenia č. 261/2004, nazvaného „Právo na náhradu alebo presmerovanie“, sa uvádza:

„1. Keď sa uvádza odkaz na tento článok, cestujúcim sa ponúkne možnosť vybrať si medzi:

a) – úhradou úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená, za časť alebo časti nevykonanej cesty a za časť alebo časti už vykonanej cesty, ak let už naďalej neslúži účelu vo vzťahu k pôvodnému cestovnému plánu cestujúceho alebo v spojení s ním, do siedmich dní prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3,

– spiatočným letom do prvého miesta odletu pri najbližšej príležitosti;

b) presmerovaním za porovnateľných prepravných podmienok na ich konečné cieľové miesto pri najbližšej príležitosti; alebo

c) presmerovaním za porovnateľných prepravných podmienok na ich konečné cieľové miesto v neskoršom dátume podľa želania cestujúceho, za predpokladu voľných miest.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 Dotknutí cestujúci si rezervovali balík cestovných služieb prostredníctvom internetovej platformy „Check24“. Ich rezervácia bola spoločnosťou Corendon Airlines, prevádzkujúcim leteckým dopravcom, potvrdená na let 18. mája 2019 z Düsseldorfu (Nemecko) do Antalye (Turecko) s plánovaným časom odletu o 13.20 hod. a plánovaným časom príletu o 17.50 hod.

9 Corendon Airlines následne presunula tento let, pričom mu ponechala rovnaké číslo letu a stanovila nový čas odletu na 16.10 hod. a nový čas príletu na 20.40 hod., 18. mája 2019, o čom dotknutých cestujúcich informovala deväť dní pred odletom. Z dôvodu meškania uvedeného letu došlo k odletu o 17.02 hod. a k pristátiu o 21.30 hod.18. mája 2019.

10 Dotknutí cestujúci si u spoločnosti Corendon Airlines uplatnili nárok na poskytnutie náhrady vo výške 400 eur pre každého, a to na základe článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 261/2004. Corendon Airlines odmietla uvedeným cestujúcim poskytnúť náhradu.

11 Potom, ako Corendon Airlines odmietla poskytnúť týmto cestujúcim náhradu, podali títo žalobu na Amtsgericht Düsseldorf (Okresný súd Düsseldorf, Nemecko), ktorý túto žalobu zamietol z dôvodov, že hoci bol na jednej strane čas odletu letu zmenený, od pôvodného plánu tohto letu sa neupustilo. Na druhej strane uvedení cestujúci boli v každom prípade o zmene času odletu informovaní v lehote stanovenej v článku 5 ods. 1 písm. c) bode ii) nariadenia č. 261/2004, ktorá je od dvoch týždňov do siedmich dní pred plánovaným časom odletu, takže nebolo potrebné preskúmať otázku, či zmena času odletu bola zrušením alebo veľkým meškaním uvedeného letu. Tento súd okrem toho uviedol, že nie je relevantná otázka, či si Corendon Airlines splnila svoju informačnú povinnosť, pokiaľ ide o práva dotknutých cestujúcich na základe článku 8 tohto nariadenia, pretože prípadné porušenie takej informačnej povinnosti nepriznáva právo na náhradu podľa článku 7 ods. 1 uvedeného nariadenia.

12 Na základe odvolania, ktoré dotknutí cestujúci podali proti rozsudku uvedeného súdu na Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf), tento posledný uvedený súd konštatoval, že tento rozsudok nemôže byť potvrdený, ak preloženie odletu o takmer tri hodiny predstavuje zrušenie v zmysle článku 2 písm. l) nariadenia č. 261/2004 a ak oznámenie týkajúce sa preloženia nepredstavuje ponuku presmerovania za podmienok stanovených týmto nariadením.

13 Za týchto okolností Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Ide o zrušenie letu v zmysle článku 2 písm. l) a článku 5 ods. 1 [nariadenia č. 261/2004], keď prevádzkujúci letecký dopravca let s plánovaným odletom o 13.20 hod. (miestneho času) rezervovaný v rámci balíka služieb preloží na 16.10 hod. (miestneho času) toho istého dňa?

2. Ide v prípade oznámenia o preložení letu z 13.20 hod. (miestneho času) na 16.10 hod. (miestneho času) toho istého dňa, deväť dní pred začiatkom cesty, o ponúknutie presmerovania v zmysle článku 5 ods. 1 písm. c) bodu ii) [nariadenia č. 261/2004] a ak áno, musí zodpovedať požiadavkám podľa článku 5 ods. 1 písm. a) a článku 8 ods. 1 [tohto nariadenia]?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

14 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 2 písm. l) a článok 5 ods. 1 nariadenia č. 261/2004 majú vykladať v tom zmysle, že let sa považuje za „zrušený“ v zmysle týchto ustanovení, ak prevádzkujúci letecký dopravca odloží odlet tohto letu o menej ako tri hodiny bez ďalšej zmeny tohto letu.

15 Na úvod treba uviesť, že vnútroštátny súd kladie túto otázku len v súvislosti s odkladom času odletu o dve hodiny a päťdesiat minút bez toho, aby vo svojich prejudiciálnych otázkach odkázal na neskoršie meškanie dotknutého letu.

16 V tejto súvislosti treba uviesť, že pojem „zrušenie“ je v článku 2 písm. l) tohto nariadenia zadefinovaný ako „neuskutočnenie letu, ktorý bol predtým plánovaný, a na ktorý bolo aspoň jedno miesto rezervované“.

17 Pojem „let“ uvedené nariadenie nedefinuje. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora let v podstate pozostáva z „činnosti leteckej dopravy, čím určitým spôsobom znamená jednu ‚jednotku‘ tejto dopravy uskutočnenú leteckým dopravcom, ktorý stanovuje jej trasu“ (rozsudok zo 4. júla 2018, Wirth a i., C-532/17, EU:C:2018:527, bod 19, ako aj citovaná judikatúra). Okrem toho Súdny dvor spresnil, že trasa predstavuje podstatnú zložku letu, keďže lety sa uskutočňujú podľa plánovania stanovovaného vopred leteckým dopravcom (rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 30).

18 Súdny dvor tiež rozhodol, že podľa článku 2 písm. l) nariadenia č. 261/2004 na rozdiel od meškania letu zrušenie je dôsledkom skutočnosti, že pôvodne plánovaný let sa neuskutočnil. Z toho v tejto súvislosti vyplýva, že zrušené lety a lety, ktoré majú meškanie, predstavujú dve pomerne rozdielne kategórie letov. Nemožno preto z tohto nariadenia vyvodiť, že let, ktorý má meškanie, možno kvalifikovať ako „zrušený let“ len z toho dôvodu, že dĺžka meškania sa predlžuje, hoci aj výrazne (rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 33).

19 Za týchto okolností ak sú cestujúci prepravení letom, ktorého čas odletu je oneskorený oproti pôvodne stanovenému času odletu, let možno považovať za „zrušený“ len vtedy, keď letecký dopravca zabezpečuje prepravu cestujúcich iným letom, ktorého pôvodné plánovanie sa odlišuje od plánovania pôvodne stanoveného letu (rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 35).

20 Samotná okolnosť, že odloženie odletu bolo dotknutým cestujúcim oznámené niekoľko dní vopred, však nemá vplyv na rozdiel medzi pojmami „meškanie“ a „zrušenie“.

21 Ako totiž vyplýva z judikatúry citovanej v bode 18 tohto rozsudku, nariadenie č. 261/2004 stanovuje dve odlišné kategórie letov, a to na jednej strane zrušené lety v zmysle článku 5 tohto nariadenia a na druhej strane lety, ktoré meškajú pri odlete, v zmysle článku 6 uvedeného nariadenia. To isté nariadenie nepodmieňuje kvalifikáciu v jednej z týchto kategórií len predchádzajúcim oznámením o odložení odletu.

22 Preto ako uviedol generálny advokát v bode 25 svojich návrhov, bolo by v rozpore s bežným ponímaním pojmov nariadenia č. 261/2004 a jeho štruktúrou, ak by sa usudzovalo, že preloženie letu, ktorý je inak nezmenený, na čas neskorší o približne tri hodiny, pričom toto preloženie je oznámené niekoľko dní vopred, predstavuje „zrušenie“ v zmysle článku 2 písm. l) tohto nariadenia.

23 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 2 písm. l) a článok 5 ods. 1 nariadenia č. 261/2004 sa majú vykladať v tom zmysle, že let sa nepovažuje za „zrušený“ v zmysle týchto ustanovení, ak prevádzkujúci letecký dopravca odloží odlet tohto letu o menej ako tri hodiny bez ďalšej zmeny tohto letu.

O druhej otázke

24 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či oznámená informácia o odložení odletu predstavuje ponuku presmerovania v zmysle článku 5 ods. 1 písm. c) bodu ii) nariadenia č. 261/2004, ktorý odkazuje na pojem „zrušenie“ letu v zmysle článku 2 písm. l) tohto nariadenia.

25 S prihliadnutím na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O trovách

26 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 2 písm. l) a článok 5 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, sa majú vykladať v tom zmysle, že let sa nepovažuje za „zrušený“ v zmysle týchto ustanovení, ak prevádzkujúci letecký dopravca odloží odlet tohto letu o menej ako tri hodiny bez ďalšej zmeny tohto letu.

Podpisy